

รายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ BEST PRACTISE

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์
เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล
ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู

นางณัญชยานันต์ เกตุศรีศักดิ์
ตำแหน่งครูชำนาญการ

โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำรายงานนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ประจำปีการศึกษา 2568 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้รายงานถึงความสำคัญของผลงาน วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งประยุกต์ใช้วงจร PDCA อันประกอบด้วย (P) ขั้นวางแผน (D) ขั้นดำเนินงาน (C) ขั้นติดตามตรวจสอบประเมินผล (A) ขั้นพัฒนาแก้ไข ปรับปรุง รวมทั้งได้รายงานผลการ ดำเนินการ ผลสัมฤทธิ์ ประโยชน์ที่ได้รับ ปัจจัยความสำเร็จ บทเรียนที่ได้รับเพื่อการปรับปรุงคุณภาพมุ่งพัฒนาต่อไป การเผยแพร่ผลงานและภาพกิจกรรม เพื่อเป็นเอกสารประกอบกิจกรรมคัดเลือก ผลงานการปฏิบัติที่ปฏิบัติเป็นเลิศ

ผู้นำเสนอหวังเป็นอย่างยิ่ง

างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับคณะกรรมการประเมินผลงาน การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และจะเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียน หรือผู้ที่สนใจที่กำลังจะพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพทั้งในด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นต่อไปได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นางสาวทัญชลี สอนกอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่สนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจจนผลงานประสบความสำเร็จในครั้งนี้

ณัฐชยานันต์ เกตุศรีศักดิ์ดา

ครู โรงเรียนเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
บทคัดย่อ	1
ชื่อผลงาน	1
ความสำคัญของผลงาน	1
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	2
กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน	2
- การดำเนินงานตามกิจกรรม (ตามวงจร PDCA)	3
- ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	5
- การใช้ทรัพยากร	6
ผลการดำเนินการ / ผลสัมฤทธิ์ / ประโยชน์ที่ได้รับ	7
- ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์	7
- ผลสัมฤทธิ์ของงาน	10
- ประโยชน์ที่ได้รับ	10
ปัจจัยความสำเร็จ	10
บทเรียนที่ได้รับเพื่อการปรับปรุงคุณภาพมุ่งพัฒนาต่อไป	11
- บทเรียนที่ได้รับ	11
- การปรับปรุงคุณภาพมุ่งพัฒนาต่อไป	11
การเผยแพร่ผลงาน	11
-ข้อเสนอแนะ	12
บรรณานุกรม	13
ภาคผนวก	

แบบรายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ชื่อผลงาน	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพลที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู
ชื่อผู้เสนอผลงาน	ณัฐชนันต์ เกตุศรีศักดา
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ
โรงเรียน	เขื่อนภูมิพล
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต ๑

1. บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง รายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง รายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ จากนั้นนำไปทดลองรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อหาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและทำการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู

ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เรียนรู้โดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 5.24 คิดเป็นร้อยละ 52.38 แต่หลังจัดการเรียนรู้ด้วยเกมบันไดงู มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) สูงขึ้นมีค่าเท่ากับ 9.38 คิดเป็นร้อยละ 93.81 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ซึ่งสรุปผลได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. ชื่อผลงาน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams - Achievement Divisions) ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู

3. ความสำคัญของผลงาน

จากการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สัตว์และประเภทของสัตว์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนเขื่อนภูมิพล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนเกิดความ สับสน

ในการจำประเภทของสัตว์ ไม่สามารถแยกประเภทของสัตว์มีกระดูกสันหลังและไม่มีกระดูกสันหลังได้ เนื่องด้วย ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ทั้งที่เป็นเนื้อหาที่ไม่ยากมาก แต่จากการเรียนการสอนทุกปี มักมีนักเรียนที่สับสน ในเนื้อหาเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก ฉะนั้นจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เพื่อดึง ความสนใจ ของผู้เรียนได้นานกว่าการสอนแบบเน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว โดยมีนักวิชาการศึกษาได้เสนอ รูปแบบการจัด กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning ได้ดี อันได้แก่ การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยน ความคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบวิเคราะห์หาคำตอบและการเรียนรู้แบบ ใช้เกม เป็นต้น การจัดการ เรียนรู้ที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิค STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม ย่อย กลุ่มละประมาณ 3 - 4 คน โดย สมาชิกในกลุ่ม มีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกัน คือประกอบไปด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง – ปานกลาง – อ่อน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเป็นที่ยอมรับว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะทางสังคม ของนักเรียน (ทิตินา แคมมณี , 2555) และตามที่นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงอย่างเช่น สกินเนอร์ (B.F. Skinner) เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและพฤติกรรมตอบสนอง จะเข้มข้นขึ้นหากได้รับการเสริมแรงที่เหมาะสม มีงานวิจัยที่พัฒนาเกมในรูปแบบของบอร์ดเกมเพื่อเป็นสื่อในการ เรียนการสอน เช่น Logo, Board เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนอย่างต่อเนื่อง กระตือรือร้นในการค้นคว้า หาความรู้และทบทวนบทเรียนให้เข้าใจ นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกม บันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มี กระดูกสันหลัง

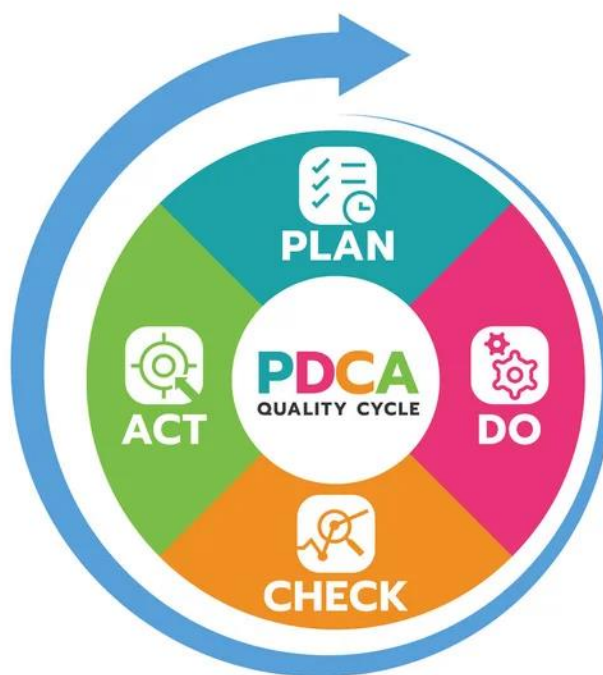
5. กระบวนการพัฒนาผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

5.1 การออกแบบผลงาน/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/นวัตกรรม

การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู ซึ่งศึกษา แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ของ (ทิตินา แคมมณี, 2545) และ Slavin, R.E. (1995) การพัฒนาบอร์ดเกมของ (นิธิกานต์ ขวัญบุญ, 2549) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ในการออกแบบ รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเชื่อนภูมิพล

5.2 การดำเนินงานตามกิจกรรม (ตามวงจร PDCA)

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพลที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู มีดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพ วงจร PDCA

ที่มา depositphotos.(2568). แผนภาพ วงจร PDCA. แหล่งที่มา:

<https://depositphotos.com/th/vectors/pdca.html>

1. ขั้นวางแผน (Plan)

- รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเขื่อนภูมิพล เพื่อให้ทราบมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ศึกษาองค์ความรู้ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวบรวมเนื้อหารายวิชา เพื่อสร้างแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดย การศึกษาการเขียนแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสารต่าง ๆ ศึกษาวิธีการสร้างแบบฝึกหัด จัดเตรียม แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pre – test)และหลังเรียน (Post – test) รายวิชาวิทยาศาสตร์ พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน แบบประเมินผลงานนักเรียน

- ศึกษาการเตรียมสื่อการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ทั้งสื่อภาพ วิดีโอและเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

- วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพลนั้น ขาดทักษะการจำแนกข้อมูล ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนให้เกิดความคิดรวบยอด อีกทั้งนักเรียนขาดความสามัคคีภายในห้องเรียน ไม่มี ความช่วยเหลือกัน ซึ่งนักเรียนที่เรียนเก่งสามารถค้นคว้าหาความรู้และเอาใจใส่ต่อการเรียนได้ดี ส่วนนักเรียนที่ เรียนอ่อน ไม่มีความพยายามในการเรียน ไม่รับผิดชอบกับงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนใน ห้อง ทำให้ครูผู้สอนหาวิธีการสอนที่จะทำให้นักเรียนที่เรียนเก่ง - ปานกลาง - อ่อน สามารถช่วยเหลือกัน มีความ อยากรเรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และเกิดประสิทธิภาพกับห้องเรียนให้มากที่สุด

2. ขั้นตอนการ (Do)

- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างแบบฝึกหัด แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre – test) และหลังเรียน (Post – test) วิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน แบบ ประเมินผลงานนักเรียน โดยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยครูฝ่ายวิชาการ ครูที่มีความเชี่ยวชาญและผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนภูมิพล ช่วยกันตรวจสอบ

- นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องและเหมาะสม

- ผลิต นำเสนอสื่อการเรียนรู้ตามกรอบและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้เตรียมไว้

- ดำเนินการจัดทำห้องเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการสอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงูในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล ทั้งนี้ ครูผู้สอนมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 : ขั้นสอน ครูผู้สอนดำเนินการให้นักเรียนสอบก่อนเรียน (Pre - test) จำนวน 10 ข้อ เป็นรายบุคคลและสอนเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนเรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอน บรรยาย ใช้สื่อประกอบการสอนและให้นักเรียนทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 : ขั้นทบทวนความรู้เป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 5 – 6 คน ที่มีความสามารถในการเรียนที่แตกต่างกัน (เรียนเก่ง - ปานกลาง - อ่อน) สมาชิกในกลุ่มต้องมีความเข้าใจกัน ทุกคนจะต้องร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการศึกษาเอกสาร ใบงาน เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และทบทวนความรู้เพื่อเตรียม ความพร้อมสำหรับการสอบย่อย

ขั้นที่ 3 : ขั้นทดสอบย่อย ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียนเล่นเกมบันไดงู เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง หลังจากที่ ผู้เรียนได้เล่น ทำให้ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้เป็นกลุ่มได้

ขั้นที่ 4 : ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ โดยให้นักเรียนสอบหลังเรียน (Post – test) จำนวน 10 ข้อ

คะแนน พัฒนาการเป็นคะแนนที่ได้จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนการ ทดสอบหลังเรียน มีเกณฑ์การให้คะแนนกำหนดไว้

ขั้นที่ 5 : ขั้นให้รางวัลกลุ่ม โดยรางวัลของครูผู้สอนอาจเป็นผู้กำหนดร่วมกับผู้เรียน ได้แก่ กลุ่มที่ได้ คะแนน พัฒนาการตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับคำชมเชย คะแนนพิเศษ เป็นต้น

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนางาน (Check)

- เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post – test) โดยแบบทดสอบนั้นเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ

- ให้ผู้เรียนทำแบบสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู ในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อน- ภูมิพล

- จัดบันทึกหลังสอนโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

- เนื้อหาที่นำมาสอนมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอธิบายเนื้อหาและการใช้สื่อช่วยให้มีประสิทธิภาพ แต่มีการปรับให้มีความกระชับมากยิ่งขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
- นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมดี โดยเฉพาะในการตอบคำถามและการทำกิจกรรมกลุ่ม
- การจัดการเวลาเป็นไปตามแผนที่กำหนด แต่กิจกรรมบางช่วงใช้เวลามากเกินไป ทำให้ต้องตัดเนื้อหาบางส่วนออกเพื่อให้ทันเวลา
- ควรมีการจัดทำแผนการสอนแบบยืดหยุ่นเพื่อเตรียมปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

4. ขั้นสรุปและรายงาน (Action)

- ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

5.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

จากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู ในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อน- ภูมิพล พบว่า ส่งผลให้นักเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู ดังนี้

5.3.1 นักเรียนสามารถจำแนกสัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง มีการอภิปรายภายในกลุ่มร่วมมือและมีการแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกอย่างชัดเจน

5.3.2 นักเรียนภายในกลุ่มร่วมมือกันในการทำกิจกรรม คือ เล่นบอร์ดเกม เกมบันไดงู เรื่องสัตว์ มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง โดยครูผู้สอนมีการแจกแจงรายละเอียด กฎและกติกาในการเล่นเกม ให้กับนักเรียนทราบ ทำให้พบว่า นักเรียนมีความ สนุก มีความกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบและภายในกลุ่ม มีการช่วยกันตอบคำถามตามบอร์ดบอร์ดเกมที่ครูผู้สอนให้มาได้อย่างถูกต้อง

5.3.3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยการใช้ข้อสอบเรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง จำนวน 10 ข้อ

5.3.4 นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการที่ครูผู้สอน นำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงูและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ อยากมีกิจกรรมแบบนี้ทุกรายวิชา มีความสนุกในการเล่น เกม ได้ความรู้ ความเข้าใจที่คงทน ได้ความสามัคคี ภายในกลุ่มและภายในห้อง ทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนและรู้สึกรักในวิชาวิทยาศาสตร์

ทั้งนี้บอร์ดเกมสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านการเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ทำให้นักเรียน สามารถทบทวนเนื้อหาได้เป็นอย่างดี นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้และเกิดประโยชน์ สูงสุด

5.4 การใช้ทรัพยากร

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลังและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ (STAD) ร่วมกับเกมบันไดงู ผู้จัดทำได้บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- ทรัพยากรด้านบุคลากร

ผู้สอน : ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

นักเรียน : มีบทบาทเป็นผู้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่ภายในกลุ่ม

เพื่อนครูในกลุ่มสาระ : ให้คำปรึกษาและร่วมแลกเปลี่ยนวิธีการและแนวทางการสอน

ผู้บริหาร: ให้การสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย งบประมาณและกำลังใจ

- ทรัพยากรด้านวัสดุ/อุปกรณ์

เกมบันไดงู : ผลิตขึ้นโดยดัดแปลงจากกระดานเกมทั่วไปให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์

สื่อการสอน : ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

สื่อเทคโนโลยี : โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์และจอโทรทัศน์สำหรับแสดงภาพสัตว์หรือวิดีโอ ประกอบการเรียนรู้

วัสดุสิ้นเปลือง : กระดาษ สี ปากกา ลูกเต๋า ไพวเจอร์บอร์ด

- ทรัพยากรด้านเวลา

มีการวางแผนและบริหารเวลาอย่างเหมาะสมในแต่ละคาบเรียน กิจกรรมแต่ละช่วง เช่น การสอน การเล่นเกม การสรุปเนื้อหา และการประเมินผล ถูกจัดสรรเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สูงสุด

- ทรัพยากรด้านสถานที่

ห้องเรียนถูกจัดพื้นที่ให้เอื้อต่อการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การจัดโต๊ะเป็นรูปครึ่งวงกลมหรือกลุ่มย่อย

การใช้พื้นที่หน้าห้องเรียนในการวางกระดานเกมขนาดใหญ่ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างสนุกสนาน

การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนให้กิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และยังสามารถนำไปปรับใช้หรือขยายผลในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

6. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ผลที่เกิดตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนของ นักเรียน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 9.38 เพิ่มขึ้นจากคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 5.24 มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 41.43 และนักเรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้ เกมบันไดงู เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 21 คนที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้บอร์ดเกมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.32

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน - หลังเรียนและคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
ใน รายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (10 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (10 คะแนน)	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
1	7	10	3
2	4	9	5
3	3	8	5
4	3	9	6
5	3	9	6
6	5	9	4
7	6	10	4
8	6	10	4
9	5	9	4
10	7	10	3
11	7	10	3
12	7	10	3
13	5	9	4
14	6	10	4
15	7	10	3
16	3	8	5
17	4	9	5
Σx	110	197	87
$\bar{x}$	5.24	9.38	4.14
ร้อยละ	52.38	93.81	41.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกม การศึกษา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา			
1. ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับนักเรียน	4.50	0.60	มาก
2. เกมบันไดงูช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น	4.19	0.83	มาก
3. เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับระดับชั้น	4.54	0.79	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.14	0.81	มาก
5. เนื้อเรื่องที่เรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	4.08	0.82	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
6. เกิดความสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรมในช่วงที่เรียน	4.51	0.68	มากที่สุด
7. ได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข	4.54	0.50	มากที่สุด
8. มีความภูมิใจเมื่อตอบคำถามได้ถูกต้อง	4.11	0.80	มาก
9. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนทำให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกในกลุ่ม	4.14	0.81	มาก
10. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วย ตนเองและสามารถสอนเพื่อนในกลุ่มได้	4.19	0.83	มาก
11. นักเรียนคิดว่าการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ร่วมกับการใช้บอร์ดเกม ทำใ้ นักเรียนเกิดความรู้มากกว่าการฟังบรรยายจากครูเพียงอย่างเดียว	4.51	0.64	มากที่สุด
ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรู้			
12. รูปภาพของเกมบันไดงู สวยงาม น่าสนใจ	4.11	0.80	มาก
13. เกมบันไดงูมีความน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย	4.19	0.83	มาก
14. ดินแดนที่เล่นเกมบันไดงู ร่วมกับเพื่อน	4.52	0.60	มากที่สุด
15. เกมบันไดงูทำให้ประสบผลสำเร็จได้ดี	4.16	0.79	มาก
ด้านการวัดผลและประเมินผล			
16. นักเรียนมีโอกาสดำเนินการผลคะแนนของตนเอง	4.41	0.8	มาก
17. คุณครูมีวิธีทดสอบที่น่าสนใจ	4.08	0.50	มาก
18. พึงพอใจกับผลการทดสอบท้ายบท	4.58	0.48	มากที่สุด
19. คุณครูให้คำชมเชยเสมอเมื่อตั้งใจเรียน	4.51	0.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.32	0.13	มาก

6.2 ผลสัมฤทธิ์ของงาน

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่อง สัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเชื่อนภูมิพล ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู โดย มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.23และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 3.14 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธี dependent t-test แล้วพบว่า ค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 คือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

6.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ครูผู้สอนมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ มีแนวการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเป็นการมุ่งส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมทางการศึกษา การ สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 4 มากยิ่งขึ้น ซึ่ง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต
3. มีการเผยแพร่และเปิดโอกาสให้นักเรียนในชั้นอื่นๆ ในโรงเรียนได้นำนวัตกรรมไปใช้

7. ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้บริหารโรงเรียนเชื่อนภูมิพล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้ให้การแนะนำ ส่งเสริมและ สนับสนุน ทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อกับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
2. ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนการช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเชื่อนภูมิพล ให้มี ประสิทธิภาพจากเพื่อนครูในโรงเรียนและต่างโรงเรียน
3. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำนวัตกรรมจากทางโรงเรียน
4. ได้มีการวางแผนในการหาวัสดุอุปกรณ์ ตามบริบทของโรงเรียน ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ

อย่างเป็นระบบ โดยยึดตาม model ของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน และ นำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียน จนนำไปสู่คุณภาพที่ยั่งยืนของผู้เรียน

8. บทเรียนที่ได้รับ

8.1 บทเรียนที่ได้รับ

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

พบว่านักเรียนมีความสนุกสนาน สนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เมื่อกิจกรรมมีความท้าทาย สร้างสรรค์ และได้มีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะเมื่อผสมผสานเกมเข้ากับการเรียนรู้เชิงวิชาการ

2. เทคนิค STAD ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ร่วมกัน

นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อกันมากขึ้น เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฟังความคิดเห็นของเพื่อน และแก้ปัญหาในกลุ่มร่วมกัน ซึ่งส่งผลให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นบวกและเอื้อต่อการเรียนรู้

3. การออกแบบเกมเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสมส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เกมบันไดงูที่ประยุกต์ใช้ในกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น เพราะได้ฝึกคิด ฝึกตอบคำถามซ้ำเนื้อหาหลายรอบโดยไม่รู้สึกเบื่อ และยังสามารถจดจำเนื้อหาได้แม่นยำขึ้น

4. บทบาทของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ครูไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่สอนเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบกิจกรรม ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับกระบวนการให้เหมาะสม

5. การประเมินผลอย่างต่อเนื่องช่วยให้สามารถสะท้อนผลลัพธ์ได้ชัดเจน

การใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนควบคู่กับการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจ ทำให้สามารถประเมินความสำเร็จของกิจกรรมได้ทั้งในด้านวิชาการและพฤติกรรมผู้เรียน

8.2 การปรับปรุงคุณภาพมุ่งพัฒนาต่อไป

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักเรียนไม่มั่นใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่งผลให้ผล การเรียนรู้เป็นไปได้ช้า อาจต้องเน้นการกระตุ้นให้นักเรียนมีบทบาทในการทำงานกลุ่มอย่างเท่าเทียม

2. การผสมผสานการเรียนรู้ ควรผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ผ่านเกมและการเรียนรู้ที่เป็นทางการ เช่น การอภิปราย เพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนรู้เนื้อหาเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

9. การเผยแพร่ผลงาน

1. มีการเผยแพร่ให้กับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในและภายนอกโรงเรียน

2. มีการเผยแพร่ผ่านเพจ facebook ของโรงเรียน เพจ facebook ห้องเรียน

3. มีการเผยแพร่สู่บุคคลภายนอกในกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ

10. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

- ควรออกแบบเกมให้มีความหลากหลาย และเพิ่มระดับความยาก-ง่ายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละระดับ
- ควรเตรียมอุปกรณ์ สื่อ และแบบทดสอบให้พร้อมล่วงหน้า และสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลา เพื่อความราบรื่นในการดำเนินกิจกรรม
- ควรฝึกให้นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เช่น การแบ่งบทบาท การฟังความคิดเห็น การเคารพกติกา เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการขยายผล

- แนวทางการจัดกิจกรรมลักษณะนี้สามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยการเรียนรู้อื่นในวิชาวิทยาศาสตร์หรือวิชาอื่น ๆ ได้ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย หรือประวัติศาสตร์ โดยเปลี่ยนเนื้อหาในเกมให้เหมาะสม
- ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับกลุ่มสาระหรือระดับชั้น เพื่อแบ่งปันแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนี้แก่ครูผู้อื่น
- ควรส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูมีโอกาพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน
- ผู้บริหารควรจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ สื่อและงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

ลงชื่อ

ผู้เสนอ

(นางณัฏขยานันต์ เกตุศรีศักดิ์ดา)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

ลงชื่อ

ผู้รับรอง

(นางสาวทัญชี่ สอนทอง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- จักรพงษ์ ทองสุข. (2562). การใช้เกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์ศึกษา, 20(3), 45–58.
- ชนาธิป วงศ์ศิริ. (2563). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทิตนา แคมมณี. (2565). ศิลปะการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2561). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- <https://depositphotos.com/th/vectors/pdca.html>

ภาคผนวก

รูปภาพกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้นวัตกรรม

- ทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้นวัตกรรม

- ครูอธิบายกติกาและวิธีการเล่นเกมบันไดงูเพื่อให้นักเรียนเข้าใจกติกาการเล่นอย่างละเอียด

- นักเรียนเล่นเกมบันไดงูตามกลุ่มที่แบ่งไว้

- ปรับขนาดจากกระดาน A3 เป็นไวนิลแผ่นใหญ่ เพื่อความสนุกสนาน

➤ การเผยแพร่ผลงานในกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ

- จัดทำรายละเอียดนวัตกรรมในรูปแบบธงญี่ปุ่นเพื่อเผยแพร่ผลงาน

นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้

เกมบันไดงู

“สัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง”

นางณิฏฐาณันต์ เกตุศรีศึกษา

ที่มาของปัญหา

ผู้สอนพบว่าในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง และไม่มีกระดูกสันหลัง พบว่าผู้เรียนยังสับสนในการแยกประเภทสัตว์มีกระดูกสันหลัง และไม่มีกระดูกสันหลัง จึงสนใจที่จะนำเกมเข้ามาช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการนำเกมบันไดงูมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลินฝึกทักษะต่างๆทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้ได้ดีและจดจำได้ยาวนานดึงดูดความสนใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้

เกมบันไดงู

“สัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง”

จุดประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลัง

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลังสูงขึ้น
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เรื่องสัตว์มีกระดูกสันหลัง-ไม่มีกระดูกสันหลังอยู่ในระดับดีมาก

- จัดทำข้อมูลเพื่อเผยแพร่ผลงานผ่านทางสังคมออนไลน์(Social Media)

➤ เผยแพร่ผลงานผ่านทางสังคมออนไลน์(Social Media) อาทิ facebook เป็นต้น

➤ การเผยแพร่ผลงานให้กับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน ปีการศึกษา 2565 - 2566

➤ รายงานการใช้นวัตกรรมและจดหมายข่าว ๑ครู ๑ นวัตกรรม

นางณัฐยานันต์ เกตุศรีศักดา
ตำแหน่ง ครู ชำนาญการ
โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

Facebook: FUN SCI BY KRNUAI
โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

บทเรียนที่ได้รับ
ได้เรียนรู้จากคู่มือและเพื่อนครู
ครูผู้สอนพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับ
ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน

การเผยแพร่ผลงาน
1. เผยแพร่ให้กับคณะครูและบุคลากร
ทางการศึกษาภายในโรงเรียน
2. เผยแพร่ผ่านทางเพจของทางโรงเรียนและ
เพจส่วนตัว
3. เผยแพร่ในกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ

เกียรติบัตรการอบรมพัฒนา

รายงานการใช้นวัตกรรม

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องสปีดมีกระดุกสีหลัง-ไม่มีกระดุกสีหลัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนภูมิพลที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู

ความสำคัญของนวัตกรรม
ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมัก สับสนในการจำแนกประเภทสัตว์มีกระดุกสีหลังและไม่มีกระดุก สีสันหลัง ทั้งที่เป็นเนื้อหาที่ไม่ง่ายนัก จึงใช้การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู

จุดประสงค์และเป้าหมาย
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู

กระบวนการพัฒนาผลงาน
ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู โดยดำเนินการตามวงจร PDCA

ผลการดำเนินการ
1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกิ มบันไดงู เฉลี่ยร้อยละ 41.43
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการใช้เกมบันไดงู มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32

ปัจจัยความสำเร็จ
1. ผู้บริหารโรงเรียนเขื่อนภูมิพล ได้ให้การแนะนำ ส่งเสริมและ สนับสนุนทรัพยากร
2. การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วม ของนักเรียน

นางณัฐยานันต์ เกตุศรีศักดา
ตำแหน่ง ครู ชำนาญการ
โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

จดหมายข่าวประหลูบพินธิ์

โรงเรียนเขื่อนภูมิพล
(KHUEAN BHUMIBOL SCHOOL)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ประจำเดือนพฤษภาคม 2567

“ 1 ครู 1 นวัตกรรม ”

วันอังคารที่ 21 พฤษภาคม 2567 โรงเรียน เขื่อนภูมิพล นำโดย นางสาวกัญณี สอนทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนภูมิพล นายนิฐพล เอี่ยมประดิษฐ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน เขื่อนภูมิพล คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดกิจกรรมนำเสนอนวัตกรรมทางการศึกษา “1 ครู 1 นวัตกรรม” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาคุณภาพของ นักเรียนให้บรรลุตามพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ กำหนด ณ ห้องเกียรติยศ โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

โรงเรียนเขื่อนภูมิพล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
หมู่ที่ 6 ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก 63130
เบอร์โทรศัพท์ 055 - 881225

➤ QR code เล่มรายงานการใช้นวัตกรรม ปีการศึกษา 2566 - 2567

SCAN ME

รายงานการใช้นวัตกรรม 1 ครู 1 นวัตกรรม
ปีการศึกษา 2566

นางณัฐยานันต์ เกตุศรีศักดา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

SCAN ME

รายงานการใช้นวัตกรรม
1 ครู 1 นวัตกรรมปีการศึกษา 2567

นางณัฐยานันต์ เกตุศรีศักดา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

โรงเรียนเขื่อนภูมิพล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ